

**WAT
& HOE**

SELECT

Stockholm

**Met
insider tips &
wandelkaarten**

**ALLE INFORMATIE VOOR EEN KORTE VAKANTIE
DE BESTE SELECTIE HOTSPOTS**

STOCKHOLM

★ Top 10-selectie 34-55

■ Beschreven bezienswaardigheden

■ Norrmalm & Kungsholmen
79-102

■ Gamla Stan, Riddarholmen &
Helgeandsholmen 103-122

■ Östermalm, Djurgården &
Skeppsholmen 123-146

■ Södermalm & Långholmen
147-166

■ De binnenstad uit
167-185

Wat & Hoe maakt deel uit van
Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen
www.kosmosuitgevers.nl
www.watenhoe.nl

Auteur: Margot Eggenhuizen
Fotograaf: Marina Goudsblom

© 2013 Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen
Redactie: Jaap Verschoor
Coördinatie: Jaap Verschoor / Kantoor Verschoor Boekmakers, Heemstede
Omslagontwerp: De Weijer Design BNO, Baarn
Zetwerk: Peter Verwey Grafische Producties bv, Heemstede
Kaarten omslag en wandelkaarten: Cartographics, Heemskerk
Metrokaart omslag: © AB Storstockholms Lokaltrafik

ISBN 978 90 215 5337 5
ISBN 978 90 215 5480 8 (e-book)
NUR 512

Eerste druk 2013

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Hoewel de grootst mogelijke zorg is besteed aan de samenstelling van deze gids kan de uitgever geen aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van fouten, nalatigheid of verandering in details in deze uitgave, en voor de gevolgen van het afgaan op de verstrekte informatie. Beoordeling van bezienswaardigheden, hotels, restaurants enzovoort is gebaseerd op ervaringen van de auteur. De omschrijvingen in deze gids bevatten een element van subjectiviteit en hoeven niet noodzakelijkerwijs de opinie van de uitgever weer te geven of de ondervindingen van de lezer te bevestigen.

Hoewel alles in het werk is gesteld om de nauwkeurigheid van de gids te verzekeren, doen er zich onophoudelijk veranderingen voor. Wij zijn onze lezers dankbaar wanneer zij eventueel geconstateerde fouten willen melden.

Over deze gids

Gebruikte symbolen

kaartverwijzing naar kaarten op omslag	aanbevolen buslijn
adres	aanbevolen tramlijn, dichtstbijzijnde metrostation
telefoon	tips ferry's en boottochtjes
webadres	dichtstbijzijnde luchthaven
openingstijden	andere praktische informatie
toegangsprijs	toeristenbureau
restaurant of café bij of in nabijheid van bezienswaardigheid	paginaverwijzing naar uitgebreide beschrijving

Deze gids bevat vijf hoofdstukken:

Over Stockholm 6-19

Inleiding. In het kort. Eten en drinken.

Kort verblijf

Reiswijzer 20-33

Voordat je weggaat. Vervoer naar Stockholm.

Vervoer in Stockholm.

Praktische tips

Top 10-selectie 34-55

De tien onbetwiste hoogtepunten van Stockholm en omgeving

De beste hotspots 56-75

De lekkerste lunchadressen. De beste Zweedse restaurants. De hipste winkels.

De zoetste fika-adresjes, enzovoort

Verken de stad en omgeving 76-185

De bezienswaardigheden van Stockholm, per wijk

Kaarten en plattegronden

Alle kaartverwijzingen hebben

betrekking op kaarten en plattegronden op het omslag. Bijvoorbeeld C7 verwijst naar het vak waarin je het Spritmuseum kunt vinden.

Toegangsprijzen

Voordelig (minder dan SEK 80)

Gemiddeld (SEK 80 tot 150)

Prijsig (meer dan SEK 150)

Hotelprijzen

Prijzen per tweepersoonskamer per nacht (hoogseizoen):

€ voordelig (minder dan SEK 1000)

€€ gemiddeld (SEK 1000 tot 1750)

€€€ prijzig (meer dan SEK 1750)

Restaurantprijzen

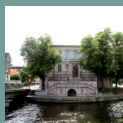
Prijs per persoon voor een driegangmenü zonder drankjes:

€ voordelig (minder dan SEK 250)

€€ gemiddeld (SEK 250 tot 450)

€€€ prijzig (meer dan SEK 450)

Inhoud

Over Stockholm	6 - 19
Reiswijzer	20 - 33
Top 10-selectie	34 - 55
De beste hotspots	56 - 75
Verken de stad	76 - 185

Over Stockholm

Inleiding 8 - 9

In het kort 10 - 11

Eten en drinken 12 - 15

Kort verblijf 16 - 19

Gång- och Cykelväg

KDF värdear natur- och kulturyrden

Sandas ej

INLEIDING

Stockholm heeft zichzelf uitgeroepen tot de hoofdstad van Scandinavië. En misschien wel terecht, want het is niet alleen qua inwoners de grootste stad van Scandinavië, het ligt ook centraal in Noord-Europa, is het economische centrum van het noorden en speelt een grote rol op het gebied van mode, design en cultuur. Die verhevenheid zie je overigens alleen terug in getallen en op papier, want de Zweden zelf zijn nuchter en hechten waarde aan het gelijkheidsbeginsel. Stockholmers zijn trots op hun stad en land, maar de wapperende Zweedse vlaggen betekenen vooral: wees welkom!

Stockholm ligt op het punt waar het Mälarmeer en de Oostzee met elkaar worden verbonden. Die strategische ligging heeft de stad onder meer een lange handelstraditie, veel verschillende culturele invloeden en prachtige natuur opgeleverd.

BIRGER JARL

Volgens de oudste documenten over Stockholm is de stad in 1252 gesticht door de toenmalige regent Birger Jarl (► 104). Maar het lijkt aannemelijker dat de stad veel ouder is, gezien het aantal mensen dat al voor de 13e eeuw in dit gebied woonde. Van verscheidene plaatsen in de nabije omgeving van Stockholm, waaronder Sigtuna (► 178) en Birka (► 170), staat vast dat ze zijn gesticht in de tijd van de Vikingen. Nog steeds kun je op deze plekken overblijfselen bezichtigen uit deze voor Europa historisch zo belangrijke periode.

KONINGSHUIS

De traditie van koningen als regent nam in 1523 officiële vormen aan toen Gustav Vasa de troon besteeg en via een nieuwe wet voortaan erfelijke troonopvolging werd geregeld. Zweden is tegenwoordig een constitutionele monarchie, waarbij het koningshuis voornamelijk een ceremoniële rol heeft. De invloed van voormalige Zweedse koningen is echter nog steeds in de hele stad zichtbaar, met name door de bouw van tal van paleizen en *paviljonger* (paviljoens). De meeste koninklijke gebouwen zijn geopend voor publiek.

EILANDEN

Stockholm is gebouwd op veertien eilanden, die samen de binnenstad van de Zweedse hoofdstad vormen. Maar dat aantal valt in het niet bij de duizelingwekkende cijfers van de Stockholm-archipel (► 54-55): naar schatting bestaat die uit 30.000 eilanden en rotsen in de Oostzee. Deze *skärgården* (archipel) begint met de eilandengroep

Fjäderholmarna (► 173) ten zuidoosten van Stockholm, en strekt zich zo'n 60 kilometer naar het oosten uit. Van visserij en landbouw is op de eilanden nauwelijks nog sprake; tegenwoordig zijn de eilanden vooral geliefde plekken voor een dagtrip in de natuur.

MUZIEK

Zweden kent een rijke culturele geschiedenis, waarin muziek altijd een belangrijke plaats heeft ingenomen. Bekende Zweedse 'exportproducten' van de laatste decennia zijn bands als ABBA, Roxette, Europe en The Cardigans. In het voorjaar van 2013 is er in Stockholm een nieuw museum gewijd aan de Zweedse muziekhistorie: Swedish Music Hall of Fame (► 52-53), waarin ook ABBA the Museum is gevestigd. Een van de meest geliefde troubadours van de vorige eeuw is een muzikant van Nederlandse afkomst, Cornelis Vreeswijk, die op zijn dertiende van IJmuiden naar Stockholm verhuisde. Er is zelfs een park naar Vreeswijk vernoemd, Cornelispar-ken (► 149), en jaarlijks wordt in Stockholm zijn sterfdag herdacht.

GEOGRAFIE

- Oppervlakte van de regio Stockholm: 6488 km²
- Oppervlakte van de stad Stockholm: 209 km²

NATUUR EN MILIEU

- Zo'n 40 procent van Stockholm bestaat uit parken
- Rond de stad liggen 219 natuurgebieden
- Stockholm was in 2010 de eerste Groene Hoofdstad van Europa
- Voor 2050 moet Stockholm CO₂-neutraal zijn

BEVOLKING

- Regio Stockholm: 2,1 miljoen. Stad Stockholm: 851.000
- Ruim een vijfde van de Zweden woont in de regio Stockholm

BEDRIJVIGHEID

- 525.000 mensen werken in de stad; 237.000 daarvan wonen erbuiten
- Bijna een kwart van alle Zweedse bedrijven is in Stockholm gevestigd
- Arlanda is de grootste luchthaven van het land, met jaarlijks 20 miljoen passagiers
- 700.000 mensen reizen dagelijks met het openbaar vervoer

Reiswijzer

Voordat je weggaat	22 - 25
Vervoer naar Stockholm	26
Vervoer in Stockholm	27 - 28
Praktische tips	29 - 33

Top 10- selectie

1. Gamla Stan	36 - 37
2. Vasamuseet	38 - 39
3. Kungliga slottet	40 - 41
4. Stadshuset	42 - 43
5. Skansen	44 - 45
6. Storkyrkan	46 - 47
7. Fotografiska	48 - 49
8. Kungliga
Nationalstadsparken	50 - 51
9. Swedish Music Hall
of Fame	52 - 53
10. Archipel	54 - 55

Gamla Stan

Gamla Stan ('de oude stad') is de oudste wijk in Stockholm en ongetwijfeld de meest gefotografeerde plek in de stad. Een middeleeuws eiland is nagenoeg compleet bewaard gebleven.

De smalle oude straatjes van Gamla Stan lenen zich prima voor een onvoorbereide wandeling. Het eiland is niet groot, en daardoor passeer je vanzelf de belangrijkste bezienswaardigheden. Het reusachtige Kungliga slottet springt het meest in het oog. Maar ook andere, minder bekende bezienswaardigheden laten zien hoe Gamla Stan zich sinds de 13e eeuw heeft ontwikkeld van het oorspronkelijke Stockholm tot een van de best bewaarde middeleeuwse wijken ter wereld.

Achter vrijwel elke straat, elk plein en elk pand gaat veel meer schuil dan je zou verwachten. Zo lijkt Brända Tomten (► 105) een gewoon driehoekig plein, maar op deze plek stond een huis dat in 1728 afbrandde en niet meer werd opgebouwd. Achter de Finse kerk vind je op een verscholen pleintje het kleinste standbeeld van Stockholm, *Järmpojke* (► 106). En in de kelder van de Estlandse school huist een oud badhuis (► 115), waar je nog steeds kunt zwemmen of de sauna kunt bezoeken. Ook populair is Mårten Trotzigs gränd (► 110), het smalste straatje van Stockholm, dat op sommige punten slechts 90 centimeter breed is. Op drukke dagen staat er een lange rij wachtenden die het steegje willen doorkruisen. Wil je Gamla Stan rustig kunnen bekijken, plan je bezoek dan op een doordeweekse dag.

✚ D3

🚏 2, 43, 55, 71 en 76

🚉 Gamla Stan

De beste hotspots

De lekkerste lunchadressen 58 - 59

De beste Zweedse restaurants 60 - 61

De hipste winkels 62 - 63

De zoetste fika-adresjes 64 - 65

De royaalste paleizen 66 - 67

De groenste picknickplekken 68 - 69

De coolste kidsuitjes 70 - 71

De origineelste tours 72 - 73

De sportiefste belevenissen 74 - 75

Östermalm, Djurgården & Skeppsholmen

De chique wijk Östermalm straalt allure uit, met dure boetieks en luxe appartementencomplexen. Maar wanneer je Strandvägen uitloopt en de brug Djurgårdsbron oversteekt, kom je direct in een compleet andere wereld terecht.

De hoogste huizenprijzen van Zweden vind je in de wijk Östermalm in het oosten van Stockholm. Het geeft een indicatie van de status van deze wijk, met veel beroemde bewoners, luxe modewinkels en statige panden, zoals het rijk gedecoreerde theater Dramaten.

Aan de overkant van de brug tussen Östermalm en Djurgården springt de felblauwe poort met de goudkleurige hertenkoppen meteen in het oog. Het is een herinnering aan het voormalige koninklijke jachtterrein Djurgården, dat twee eeuwen dienst heeft gedaan als park waar op herten, rendieren en elanden kon worden gejaagd. Koning Adolf Fredrik (1710-1771) gaf niets om jagen: hij haalde eind 18e eeuw de omheining weg en stelde Djurgården open als recrea-

tiegebied. Op dit groene eiland zijn inmiddels de grootste en bekendste musea van Stockholm geclusterd. Vanaf Djurgården kun je met een veerboot oversteken naar Skeppsholmen, een voormalige marinebasis waar nu het Moderna Museet en het Arkitekturmuseet zijn gevestigd.

BEZIENSWAARDIGHEDEN

CIRKUS

Dit rijk gedecoreerde circustheater uit 1892, dat tot historisch monument is bestempeld, is te vinden naast het openluchtmuseum Skansen. In de beginperiode waren er circusvoorstellingen te zien; nu is het voornamelijk een theater voor musicals en concerten van Zweedse en internationale popartiesten. De nadruk ligt op Zweedse musicals die zijn geproduceerd door de voormalige ABBA-bandleiden Benny Andersson en Björn Ulvaeus.

www.cirkus.se

 C/D8 Djurgårdsslätten 43-45

 08 660 10 20

 44 Tram 7

 Slussen-Djurgården

DRAMATEN

Dramaten is de plek waar veel Zweedse acteurs en regisseurs – onder wie Greta Garbo en Ingmar Bergman – naam maakten. Het drama-instituut is geopend tijdens de regeerperiode van koning Gustav III. In zijn kindertijd was Gustav al gefascineerd door theater, toneel, opera en ballet. Hij was in 1788 niet alleen de oprichter van het nationale theatergezelschap, ook werden in de eerste jaren daarna zeven door hem zelf geschreven stukken opgevoerd.

Het huidige art-nouveaugebouw aan Nybroplan werd in 1908 geopend met een stuk van de bekende Zweedse schrijver August Strindberg (► 93) en is zowel aan de buitenkant als van binnen rijkelijk versierd. Zo'n 25 bekende Zweedse kunstenaars hebben hun bijdrage aan de inrichting geleverd met schilderijen, beeldhouwwerken, friezen en meubels. Het standbeeld buiten is Margaretha Krook (1925-2001), een bekende Stockholmse actrice.

www.dramaten.se

**WAT
& HOE**

SELECT

Stockholm

Stockholm is gebouwd op veertien eilanden. Het water, de boten en de ruimte zijn kenmerkend voor deze mooie stad.

Stockholm is statig en modern; je vindt er historie, de laatste mode en uiteraard Scandinavisch design. De wapperende Zweedse vlaggen begroeten de bezoeker: Wees welkom!

Wat & Hoe select Stockholm biedt je alle informatie voor een korte vakantie.

- De top 10-selectie van onbetwiste hoogtepunten
- De beste hotspots: van de beste Zweedse restaurants tot de origineelste tours door de stad
- Verken de stad per wijk

NUR 512

ISBN: 978-90-215-5337-5

**WAT
& HOE**

Maakt deel uit van
Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen
www.kosmosuitgevers.nl

WWW.WATENHOE.NL